

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

ROMÂNIA

**CONSILIUL SUPERIOR AL
MAGISTRATURII
PLENUL**

HOTĂRÂREA nr. 750

din 16 septembrie 2010

Analizând proiectul de Lege privind promovarea practicii unitare și de modificare și completare a Legii nr.304/2004 privind organizarea judecătorească, a Codului de Procedură Civilă și Codului de Procedură Penală, transmis spre avizare de Camera Deputaților.

În temeiul dispozițiilor art. 38 alin. (3) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

PLENUL CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII

HOTĂRĂȘTE:

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr.141B,, Sector 6

Tel: 311 69 00; Fax: 311 69 01

Web: www.csm1909.ro

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Art. 1. - Avizează favorabil proiectul de Lege privind promovarea practicii unitare și de modificare și completare a Legii nr.304/2004 privind organizarea judecătorească, a Codului de Procedură Civilă și Codului de Procedură Penală, cu observațiile și propunerile prezentate în anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

Art. 2. - Hotărârea se comunică Parlamentului României - Camera Deputaților.

Data în București, la 16.09.2010

PREȘEDINTE,
Judecător Florica Bejinaru

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Anexa la Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 750 din
data de 16 septembrie 2010

AVIZ

**referitor la proiectului de Lege privind
promovarea practicii unitare și de modificare și completare a
Legii nr.304/2004 privind organizarea judecătorească,
a Codului de Procedură Civilă și Codului de Procedură Penală**

În urma examinării proiectului de Lege privind promovarea practicii unitare și de modificare și completare a Legii nr.304/2004 privind organizarea judecătorească, a Codului de Procedură Civilă și Codului de Procedură Penală, transmis spre avizare de Camera Deputaților;

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

În temeiul art. 38 alin.(3) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în baza Hotărârii nr. 750 din 16 septembrie 2010 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii,

Avizează favorabil proiectul de Lege privind promovarea practicii unitare și de modificare și completare a Legii nr.304/2004 privind organizarea judecătorească, a Codului de Procedură Civilă și Codului de Procedură Penală, cu observațiile și propunerile prezentate în cele ce urmează:

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr. 141 B, Sector 6, cod 06110

Tel: 311 69 00; Fax: 311 69 01

Web: www.csm1909.ro

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Anexa la Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 750 din
data de 16 septembrie 2010

Proiectul actual reprezintă o variantă a proiectului de lege elaborat în cadrul Proiectului de înfrățire instituțională PHARE RO/2007 – IB/JH/01 „Unificarea jurisprudenței instanțelor și parchetelor din România”, realizat cu participarea Consiliului Superior al Magistraturii. Schimbările ce se doresc a fi reglementate au drept scop instituirea unui sistem de proceduri menite să asigure unificarea practicii judiciare și să ofere o alternativă funcțională pentru actuala procedură, adeseori criticată.

Prin noutatea reglementării și prin modificările propuse Legii nr.304/2004 privind organizarea judecătorească, Codului de procedură civilă și Codului de procedură penală, propunerea legislativă dă consistență prevederilor art.126 (3) din Constituție care arată că **Înalta Curte de Casație și Justiție asigură interpretarea și aplicarea unitară a legii de către celelalte instanțe judecătorești.**

Proiectul de față oferă mecanismele procedurale eficiente care permit Înaltei Curți să îndeplinească sarcina de unificare a practicii judiciare, atât atunci când cauzele sunt judecate de către aceasta, cât și atunci când ele sunt judecate în ultimă instanță de către curți de apel sau tribunale.

Concret, în afara reglementării mai riguroase a componenței și funcționalității completelor specializate, sunt propuse mecanisme capabile să evite pronunțarea unor soluții neunitare, prin reglementarea, de mare noutate în România, a procedurii de soluționare a cererilor privind pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unei probleme de drept cu valoare de principiu.

Este de menționat că, în statele în care există reglementată procedura de soluționare a cererilor de pronunțare a hotărârilor prealabile pentru dezlegarea unei probleme de drept, s-a ajuns ca promovarea recursului în interesul legii să se realizeze, în medie, doar o dată pe an, ceea ce trebuie interpretat în sensul că mecanismele pro-active de evitare a practicii neunitare chiar au acest rezultat. Acest lucru este cu atât mai important cu cât soluția care se va adopta după hotărârea prealabilă este aplicabilă procesului și părților care se află în curs de judecată, deci evită apelarea ulterioară la mecanisme reparatorii.

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Anexa la Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 750 din
data de 16 septembrie 2010

De asemenea, pentru situația în care nu s-a apelat la mecanismele pro-
-active, se propune reglementarea unui nou caz de revizuire care să permită
desființarea hotărârii pronunțată prin deviere de la jurisprudența **Înaltei
Curți de Casație și Justiție**.

► Articolul I, conține 5 puncte, prin care se aduc modificări și
completări Legii nr.304/2004 privind organizarea judecătorească.

Articolele 1 - 5 reglementează, pentru fiecare treaptă ierarhică a
instanțelor, aplicarea principiului specializării completului de judecată.
Proiectul valorifică un principiu consacrat de art.35 din Legea 304/2004
privind organizarea judiciară în mod expres „pentru cauze civile, cauze
penale, cauze comerciale, cauze cu minori și de familie, cauze de contencios
administrativ și fiscal, cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale,
secții maritime și fluviale”, extinzând sfera lui de aplicare în zona permisă
de sintagma folosită de același text: „pentru alte materii”, dar implicând
specializarea mai ales în interiorul secțiilor deja existente.

La **art.1 alin.4**, trebuie făcută o observație cu privire la conținutul
textului care nu instituie ca regulă continuitatea compunerii completului
specializat de la un an la altul, ci doar ca și posibilitate:

Articolul 1 alin.4, prima teză, reglementează stabilirea componenței
completelor specializate înainte de începutul fiecărui an, pentru anul
următor. **Cea de-a doua teză prevede: „Judecătorii pot fi repartizați din
nou într-un complet specializat”**

Considerăm că textul ar trebui completat sau modificat, astfel încât să
instituie, **ca regulă**, repartizarea și în anii următori a judecătorilor deja
specializați într-o materie, în aceleași complete specializate.

Aceasta deoarece, în chiar expunerea motivelor proiectului, se arată că
urmare studiului realizat în cadrul proiectului PHARE menționat s-a stabilit
o listă cu condițiile care stimulează dezvoltarea unei jurisprudențe stabile, iar
printre acestea stabilitatea completelor de judecată este considerată o
condiție esențială.

De altfel, pentru instituirea acestei reguli a continuității compunerii
completelor de judecată pledează și faptul că, în vederea specializării lor,

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Anexa la Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 750 din
data de 16 septembrie 2010

judecătorii beneficiază (sau ar trebui să beneficieze) de formare specifică. Pentru această formare este nevoie de resurse financiare, or în condițiile în care acestea sunt puține, este exclusă posibilitatea de a relua cursurile de formare în fiecare an pentru noii judecători, care i-ar înlocui pe cei care au făcut parte din completul specializat în anul precedent.

Formarea pe domenii specifice ar trebui direcționată **numai către acei magistrați cărora le-au fost atribuite competențe speciale** de către colegiul de conducere și care, astfel, vor fi capabili să transpună, în mod direct, pregătirea de specialitate, într-o mai bună practică. Or, reglementarea doar ca posibilitate a continuității compunerii completului specializat poate lăsa fără aplicare în practică a cunoștințelor acumulate în decursul unui an, a formării specifice și a experienței, dacă în anul următor judecătorul care a făcut această acumulare este repartizat într-un complet cu o altă specializare.

► În ce privește articolul II, acesta modifică și completează Codul de procedură civilă. Punctul 1. introduce, practic, în cod, obiectul celor trei tipuri de cereri noi, corespunzătoare celor trei tipuri de mecanisme: pro-activ (hotărârile preliminare), reactiv (recursul în interesul legii) și reparator (revizuirea).

În consecință, se propune completarea art.4 prin introducerea punctelor 5, 6 și 7, stabilind în competența Înaltei Curți de Casație și Justiție soluționarea:

- cererilor privind pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unei probleme de drept,
- cererilor privind unificarea practicii și
- cererilor pentru nerespectarea practicii unitare a Înaltei Curți de Casație și Justiție împotriva hotărârilor pronunțate în ultimă instanță de curțile de apel și tribunale.

În continuare se aduc modificări unor articole existente și se introduc articole noi pentru a se reglementa procedura de sesizare și soluționare a cererilor menționate. **Printre acestea se regăsesc inclusiv aspect specifice**

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Anexa la Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 750 din
data de 16 septembrie 2010

**regulamentelor de organizare a instanțelor, respectiv: constituirea
completului de judecată, repartizarea cauzelor, situații de înlocuire a
unor membri din complet, cine conduce ședința de judecată etc.**

Considerăm că astfel de prevederi (alineatele 3-6 ale art.31¹,
alineatele 4-9 ale art.31²) nu ar trebui să se regăsească chiar în Codul de
procedură civilă, ci în Regulamentul de ordine interioară al instanțelor de
judecată, în **Regulamentul** privind organizarea și funcționarea
administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție și chiar în Legea nr.
304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și
completările ulterioare.

O altă observație este aceea că suspendarea judecării cauzei, de la
momentul sesizării și până la data rămânerei definitive a hotărârii
completului de unificare, poate genera probleme practice, deoarece o serie
de măsuri din procesul civil, de exemplu situația luării străinului în custodie
publică, prevăzută de O.U.G. nr. 194/2002 privind regimul străinilor în
România, republicată, cu modificările și completările ulterioare (care trebuie
prelungită înainte de expirarea duratei inițiale de 30 de zile), plasamentul
copiilor, internarea persoanei bolnavă psihic, nu doar că se judecă de
urgență, dar presupun și intervenții asupra libertății persoanei, caz în care
nici o judecată asupra măsurilor provizorii nu poate avea loc.

O altă problemă ar putea fi ridicată de modificările pe care legea
pentru accelerarea soluționării proceselor o aduce competenței instanțelor și
textelor care reglementează căile de atac. Astfel, proiectul legislativ pornește
de la **premise existenței dublului grad de jurisdicție în materie civilă** și
pleacă de la ipoteza că numai în fața completelor de la tribunale și curți de
apel ar putea rămâne irevocabilă o hotărâre judecătorească. În consecință, nu
s-a propus ca și judecătorii de la judecătorii să poată sesiza Înalta Curte de
Casație și Justiție, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile. Or, în
cazul în care proiectul legii „micii reforme” va fi adoptat și de către Camera

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Anexa la Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 750 din
data de 16 septembrie 2010

deputaților, în forma care a fost aprobată la Senat, mai multe tipuri de cauze vor fi soluționate în primă și ultimă instanță de către judecătorii. În aceste cauze însă nu s-ar putea apela la mecanismul pro-activ de unificare a practicii.

► În ce privește articolul III, prin care se aduc modificări și completări codului de procedură penală, sunt, de asemenea, unele observații:

Aplicarea articolului 479¹ alin.5 Cod procedură penală, așa cum se propune a fi modificat, va genera probleme serioase în cauzele cu arestați, dacă textul se mărginește la a reglementa suspendarea judecății în cauza în care a fost sesizat Completul de unificare.

Dacă procedura ce se desfășoară în fața completului care face sesizarea - și care este întreruptă - este una penală cu arestați, atunci ar trebui să se facă trimitere la aplicarea corespunzătoare a articolului 303 alin.6 Cod procedura penală în ce privește măsurile preventive. Trebuie să se țină seama de experiența privind desfășurarea în timp, pentru cazul sesizării Curții Constituționale cu o excepție de neconstituționalitate, dată fiind similitudinea de reglementare.

Articolul 414³, care urmează a fi introdus în Codul procedură penală prevede că, „recursurile în interesul legii se judecă de completul de unificare din cadrul secției penale” – complet format din 5 judecători numai de la secția penală. În mod diferit, textele ce reglementează recursul în interesul legii, în Codul de procedura civilă, respectiv nou - introdusul **articol 329¹ alin. (1)**, instituie două tipuri de compunere pentru completul care va soluționa acest recurs, care va fi format, după caz, din trei sau cinci judecători: „Recursurile în interesul legii se judecă de completul specializat în materie. În materiile care nu au fost atribuite unui complet specializat, recursurile în interesul legii se judecă de completul de unificare al secției competente material din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție”.

Deși sistemul este funcțional în mai multe state europene, față de probabilitatea disputei asupra numărului de judecători care să facă parte din completul care va soluționa recursul în interesul legii, considerăm că,

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Anexa la Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 750 din
data de 16 septembrie 2010

pentru o intervenție legislativă, în prezent, trebuie să se țină seama de
argumentul că un număr mai mare de judecători ar spori nivelul de acceptare
al hotărârilor Completului de unificare.

Acolo unde există, în cadrul aceleiași secții a ICCJ, două sau mai
multe complete specializate în aceeași materie, considerăm că ele ar trebui
să fie cel puțin reprezentate de către un judecător în Completul de unificare.

Menționăm și faptul că, în paralel cu acest proiect, se află în
dezbatere la Camera Deputaților, un alt proiect, al Legii privind unele
măsuri pentru accelerarea soluționării proceselor, care, de asemenea,
prin Articolul I. Pct. 10, propune modificări ale Codului de procedură
civilă, tot în ceea ce privește reglementarea recursului în interesul legii,
dar completul de judecată a acestuia este format din 26 de judecători,
după un algoritm care permite respectarea principiului specialității și
reprezentativitatea secțiilor instanței supreme.

PREȘEDINTE

Judecător Florica Bejinaru